

Chủ tịch Hồ Chí Minh
đọc Thư chúc Tết Xuân Mậu Thân 1968.

Ảnh: TƯ LIỆU.

Thơ chúc CỦA

Chúng ta đều biết thơ ca chỉ là một phần trong sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người để lại cho chúng ta những bài thơ chúc Tết với biết bao tình cảm ấm áp thương yêu. Kể từ bài thơ chúc Tết đầu tiên của Bác viết năm Nhâm Ngọ (1942) cho đến Tết Kỷ Dậu (1969), trước lúc Người đi xa, Bác đã để lại cho chúng ta 22 bài thơ chúc Tết. Từ sau Cách mạng Tháng Tám thành công đến 1969 có 3 năm Bác không làm thơ chúc Tết mà chỉ gửi Thiệp chúc mừng năm mới, đó là các năm 1955, 1957, 1958. Còn lại, Tết nào Bác cũng có những vần thơ gửi tới đồng bào, chiến sĩ và kiều bào ta ở nước ngoài. Các bài thơ chúc Tết của Bác được đăng trên Báo Trung ương, Báo Cứu quốc, Báo Sự thật, Báo Nhân dân. Kể từ khi Đài Tiếng nói Việt Nam ra đời thì lời Chúc mừng năm mới của Người còn được truyền qua sóng phát thanh đúng vào thời khắc giao thừa, bắt đầu từ Tết Đinh Hợi (1947).

Thường thì trước Tết ba tháng, Bác đã nhắc nhở các cơ quan, ban, ngành chuẩn bị Tết cho nhân dân. Riêng Bác cũng tự mình chuẩn bị sớm ba việc: một là, tìm ý thơ cho bài thơ Chúc mừng năm mới; hai là, nhắc văn phòng chuẩn bị Thiệp “Chúc mừng năm mới” để kịp gửi đến những nơi xa xôi nhất, kể cả bộ đội ở các vùng rừng núi, hải đảo và cán bộ công tác ở nước ngoài; ba là, chuẩn bị một chương trình đi thăm hỏi, chúc Tết nhân dân, các cơ quan, đơn vị. Chương trình này chỉ riêng Bác và các đồng chí cảnh vệ được biết. Thơ chúc Tết của Bác không những là lời chúc mừng, lời hiệu triệu, cổ vũ, động viên đồng bào, chiến sĩ cả nước mà còn là sự tiên đoán thân kỳ về tiền đồ

Tết năm Hợi

BÁC HỒ

» LÊ XUÂN

tươi sáng của dân tộc, là những dự báo lịch sử, những chỉ đạo chiến lược cách mạng. Mỗi bài thơ là sự tổng kết thành quả của năm cũ, đồng thời chỉ ra những chặng đường tiếp theo của cách mạng Việt Nam trong năm mới.

Nhân dịp Tết Kỷ Hợi (2019) này, chúng ta hãy cùng nhau ôn lại hai bài thơ Chúc Tết của Bác viết năm Đinh Hợi (1947) và năm Kỷ Hợi (1959).

THƠ CHÚC TẾT XUÂN ĐINH HỢI - 1947

*Cờ đỏ sao vàng tung bay trước gió,
Tiếng kèn kháng chiến vang dậy non sông.
Toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến,
Chí ta đã quyết, lòng ta đã đồng.
Tiến lên chiến sĩ! Tiến lên đồng bào!
Sức ta đã mạnh, người ta đã đồng.
Trường kỳ kháng chiến, nhất định thắng lợi!
Thống nhất độc lập, nhất định thành công!*

Sau khi Bác đọc lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến ngày 19/12/1946, quân dân ta đã làm nên thắng lợi ở Chiến dịch Thu Đông 1947. Tết năm đó, Bác viết bài thơ “Chúc mừng xuân Đinh Hợi (1947)” với tinh thần chủ đạo là “*Tiếng kèn kháng chiến vang dậy non sông*”. Đó là một cuộc kháng chiến với đường lối chiến lược là toàn dân, toàn diện: “*Toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến*” bằng một quyết tâm cao “*Chí ta đã quyết, lòng ta đã đồng*”. Có quyết tâm, có sức mạnh đoàn kết “*đồng lòng*” thì ắt chiến thắng sẽ tới. Bác kêu gọi, động viên mọi người: “*Tiến lên chiến sĩ, tiến lên đồng bào*”. Bác chỉ ra sức mạnh tổng hợp khi quân dân ta đoàn kết một lòng: “*Sức ta đã mạnh, người ta đã đồng*”. Hai câu cuối là khẩu hiệu vang dậy, thúc giục mọi người tiến tới với niềm tin thắng lợi mạnh mẽ: “*Trường*

kỳ kháng chiến, nhất định thắng lợi/ Thống nhất độc lập, nhất định thành công!”. Niềm tin và lòng lạc quan phơi phới ấy thể hiện qua từng câu chữ và hình ảnh rất giản dị, chân tình ở bài thơ.

Mười hai năm sau, Bác viết “Thơ chúc Tết xuân Kỷ Hợi - 1959”:

THƠ CHÚC TẾT KỶ HỢI - 1959

*Chúc mừng đồng bào năm mới,
Đoàn kết thi đua tiến tới,
Hoàn thành kế hoạch ba năm,
Thống nhất nước nhà thắng lợi.*

Tết Kỷ Hợi đang đến, lúc này Bác dẫn đầu đoàn đại biểu Đảng Cộng sản Việt Nam sang dự Đại hội lần thứ XXI Đảng Cộng sản Liên Xô (khai mạc ngày 29/01/1959). Đúng đêm giao thừa Tết Kỷ Hợi (09/02/1959), Đài Tiếng nói Việt Nam phát đi lời Chúc Tết thiêng liêng của Bác qua sóng phát thanh. Bài thơ chỉ có 4 câu mà Bác nêu đầy đủ những việc cần làm của hai nhiệm vụ chủ yếu là hoàn thành kế hoạch 3 năm (1957 - 1960) và đấu tranh thống nhất nước nhà. Năm 1959, có thể xem là năm bản lề của kế hoạch ấy nên nhiệm vụ rất nặng nề và quan trọng. Bác chúc đồng bào năm mới đoàn kết thi đua hoàn thành mọi chỉ tiêu của kế hoạch 3 năm ở miền Bắc. Từ đó, tạo nên sức mạnh để tiến tới giải phóng miền Nam, thống nhất nước nhà: “*Hoàn thành kế hoạch ba năm/ Thống nhất nước nhà thắng lợi*”.

Ôn lại hai bài thơ chúc Tết năm Hợi của Bác (1947 và 1959) chúng ta càng thấy rõ hơn những lời chúc của Bác thật giản dị, gần gũi và trong sáng: “*Mấy lời thân ái nôm na/ Vừa là kêu gọi vừa là mừng xuân*”. (Thơ chúc Tết năm Nhâm Thìn - 1964). ❀